

AZ EREDMÉNY ALAKULÁSÁNAK VIZSGÁLATA AZ IFRS-EKRE TÖRTÉNŐ ÁTTÉRÉS SORÁN

EXAMINATION OF THE NET PROFIT DURING THE TRANSITION TO IFRS

Szekeres Alexandra ¹

¹ Számviteli és Pénzügyi Intézet, Gazdaságtudományi Kar, Debreceni Egyetem, Magyarország

Kulcsszavak:

IFRS,
eredmény,
áttérés,
Wilcoxon

Keywords:

IFRS,
net profit,
transition,
Wilcoxon

Összefoglalás

A kutatás az IFRS-ekre való áttérés hatását vizsgálja a magyar számviteli környezetben működő társaságok esetében. A vizsgálat fókuszában azok az első alkalmazók állnak, amelyek egyedi beszámolóikat is az IFRS-ek szerint készítik. A leíró statisztikai elemzés alapján az adózott (nettó) eredmény átlagosan magasabb az IFRS-ek szerint, mint a magyar számviteli rendszerben, mind a magas, mind az alacsony befektetett eszközigenyű vállalatok esetében. Az eltérés mértéke azonban nem számottevő, különösen az alacsony eszközigenyű vállalatoknál. Az eredmények nagy szórása miatt extrém értékek kiszűrésére került sor, de az adatok így sem mutattak normál eloszlást. A Wilcoxon-féle rangösszeg próba mindkét klaszternél 5% feletti p-értéket mutatott, így nem igazolható szignifikáns különbség a két számviteli rendszer szerinti adózott (nettó) eredmény között. Ezt a gyenge kapcsolatot mutató hatásnagyság értékek is alátámasztják. Összességében az IFRS-áttérés nem gyakorol érdemi hatást az adózott (nettó) eredmény alakulására.

Abstract

The research examines the impact of the transition to IFRS in the context of companies operating under the Hungarian accounting environment. The focus of the study is on first-time adopters that also prepare their individual financial statements in accordance with IFRS. Based on the descriptive statistical analysis, the average net income is higher under IFRS than under the Hungarian accounting standards for both high and low capital-intensive companies. However, the difference is not significant, especially in the case of companies with low capital intensity. Due to the high variability in the results, extreme values were filtered out, yet the data still did not follow a normal distribution. The Wilcoxon rank-sum test showed p-values above 5% in both clusters, indicating no statistically significant difference between net income figures reported under the two accounting systems. This finding is further supported by the effect size values, which reflect a weak relationship

¹ Kapcsolattartó szerző.
E-mail cím: szekeres.alexandra@econ.unideb.hu

between the variables. Overall, the transition to IFRS does not have a meaningful impact on the net income.

1. Bevezetés

Az IFRS-ekre való áttérést az elmúlt évtizedekben több tényező is indokoltta. Egyrészt egyre nagyobb szerepet kapnak az innovációvezérelt iparágak a gazdaságban, ami a számviteli szabályozást is új kihívások elé állítja (Tömöri & Csontos, 2025). Másrészt számos ágazatban nőtt a külső befektetők által kielégíthető forrásigény, ami szintén hozzájárult az egységes, transzparens pénzügyi beszámolási rendszer iránti igény erősödéséhez (Tömöri & Bács, 2015, Tömöri & Horváth, 2024).

Az Európai Unió az általa elfogadott IAS-eket, IFRS-eket rendeletekkel vezeti be a jogrendszerébe. A jogharmonizáció eredményeként 2002. szeptember 14-e óta hatályban van a nemzetközi számviteli standardok alkalmazásáról szóló, 2002. július 19-i 1606/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (Alexander & Nobes, 2013, Becsky-Nagy, 2016). Ebből adódóan az IFRS-ek első megjelenése Magyarországon az Európai Parlament és az Európai Tanács által 2002. július 19.-én elfogadott 1606/2002/EK rendelethez kötődik. A rendelet értelmében 2005. január 1.-től az Európai Unió tőzsdén jegyzett vállalatai számára kötelező az IFRS-ek alkalmazása a konszolidált pénzügyi kimutatásaik összeállítása során (Alfredson et al., 2007, Dadkhah et al., 2024). Fontos azonban kiemelni, hogy a rendelet kizárólag a konszolidált beszámoló elkészítésére vonatkozik, a vállalatok egyedi beszámolóinak összeállítására még nem terjed ki, vagyis Magyarország az 1606/2002/EK rendeletnek eleget téve 2005-től kezdve előírta az IFRS-ek alkalmazását a Budapesti Értéktőzsdén jegyzett vállalatok konszolidált éves beszámolójának elkészítése során, de az egyedi kimutatások összeállításának vonatkozásában még nem engedélyezte. Az elmúlt években egyre több tagállam engedélyezte vagy tette kötelezővé az IFRS-elvek alapján történő egyedi pénzügyi kimutatások elkészítését és közzétételét (Katona & Tömöri, 2021).

Az IFRS-ek egyedi beszámolási célokra történő hazai bevezetése érdekében két kormányelőterjesztés készült kiegészítve a további lépéseket, feladatokat tartalmazó kormányhatározatokkal, amelyek keretein belül a Magyar Kormány a számviteli szabályozás fejlesztése, illetve versenyképességének növelése mellett döntött, továbbá elrendelte az IFRS-ek hazai bevezetését az egyedi beszámolókra és a kapcsolódó jogszabály módosítások előkészítését (Tarpataki et al., 2022). Az IFRS-ek alkalmazását egyedi szinten csak több mint egy évtized múlva fogadták el, ugyanis 2015. június 12.-én megszületett a 1387/2015. számú kormányhatározat a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok egyedi beszámolási célokra történő hazai alkalmazásáról, amelyet hosszú előkészítő munkafolyamat előzött meg a szakemberek részéről. Ehhez kapcsolódóan az Országgyűlés 2015. november 17.-én fogadta el azt a törvényjavaslatot, amely az IFRS-ek első alkalmazásának jogszabályi körülményeit az egyedi beszámoló vonatkozásában, illetve feltételeit tartalmazza (Böcskei et al., 2017, Lakatos et al., 2018).

Az IFRS-ekre való áttérés lehetőségét, valamint kötelező érvényű alkalmazását az egyedi pénzügyi kimutatások összeállítása során a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok egyedi beszámolási célokra történő hazai alkalmazásának bevezetéséhez kapcsolódó, valamint az egyes pénzügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CLXXVIII. törvény írja elő, amely kihirdetése 2015. november 26.-án, a hatályba lépése pedig 2016. január 1-jén valósult meg (Fenyves et al., 2015). Magyarország folyamatosan arra törekszik, hogy kibővítse azon vállalkozások körét, amelyek számára kötelező vagy akár lehetőség az IFRS-ek alkalmazása az egyedi pénzügyi kimutatások összeállításának vonatkozásában. A törvény előírásainak értelmében a tagállamok a kötelező érvényű szabályokon túlmenően engedélyezhetik vagy előírhatják az Európai Unió által elfogadott IFRS-ek alkalmazását az EU-ban nem jegyzett társaságok egyedi vagy konszolidált pénzügyi kimutatásainak összeállítása során, vagy az EU-ban jegyzett vállalatok egyedi beszámolóinak összeállítása során. Az IFRS-ekre történő áttérés egyik feltétele, hogy a társaság rendelkezzen az IFRS bevezetésére való felkészültséget igazoló könyvvizsgálói jelentéssel, amelyet az IFRS minősítéssel rendelkező könyvvizsgáló kamarai tagként vagy könyvvizsgáló társaság állíthat ki az átállás időpontjára. Ennek keretében a

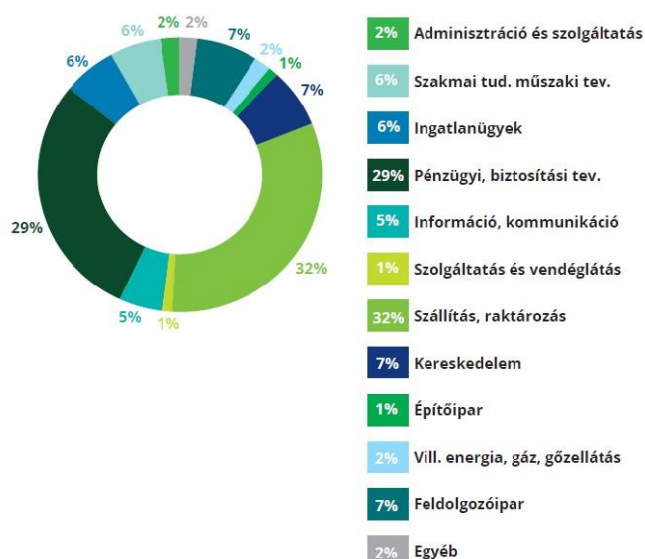
könyvvizsgáló ellenőrzi, hogy a vállalkozás felkészült és jogosult az IFRS-ek alkalmazására, továbbá rendelkezik IFRS minősített könyvelővel vagy külső szakértővel, az IFRS-ek szerint összeállított és jóváhagyott számviteli politikával, valamint IFRS-ek szerinti mérleggel az elfogadás napját megelőző pénzügyi év első napjára (Hegedűs & Csányi, 2019, Madarasiné et al., 2019).

Az IFRS-ek előírásai szerinti könyvvezetésre és beszámolóképzésre áttérő vállalatoknak bejelentési kötelezettségük van az alkalmazással kapcsolatban. Az IFRS-ek első alkalmazását a vállalatok kötelesek az áttérés napját megelőző 30 nappal bejelenteni az adóhatóságnak. Azon társaságok, amelyek a pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletével kapcsolatos feladatkörében eljáró Magyar Nemzeti Bank felügyelete alá tartoznak, még a Magyar Nemzeti Bank részére is bejelentési kötelezettségük van az áttéréssel kapcsolatban (Baranyi et al., 2019). Ezen kívül az újonnan megalakult vállalatok az IFRS-ek szerinti beszámolóképzési választásukat legkésőbb a Cégbíróságon történő bejegyzéstől számított 90 napon belül kötelesek bejelenteni. Azon társaságok, amelyek 2017-től az értékpapírjait az Európai Gazdasági Térség bármely államának szabályozott piacán forgalmazzák, és az értékpapírforgalmazásra az üzleti év közben kapnak engedélyt, szintén az átállás napját megelőző 30. napig kötelesek az IFRS-ek szerinti beszámolásuk módját bejelenteni (Tangl & Vágner, 2021).

Az IFRS-ek első alkalmazásának bejelentését a magyar számviteli törvény szabályozza, amelyek az alábbi esetekben történhetnek:

- a már meglévő vállalatok IFRS-ekre történő áttérését, amely történhet saját döntésből vagy törvényi kötelezettségből eredően;
- az újonnan megalakult vállalatok IFRS-ek szerinti könyvvezetés és beszámolóképzési választása;
- az üzleti év közben tőzsdére bevezetett vállalatok kötelező érvényű IFRS-ek szerinti beszámolásra történő áttérése;
- az IFRS-ek alkalmazásáról történő visszatérést a magyar számviteli szabályok szerinti beszámolóképzésre, amelyet az adóhatósághoz történő bejelentéskor változásbejelentésként kell megvalósítani (Tangl & Vágner, 2021).

Az IFRS-ekre történő áttérési folyamat előkészületei során egyetértés alakult ki az IFRS-ek több lépcsőben történő bevezetéséről 2016 és 2019 között, illetve arról, hogy az egyes szektorokban működő vállalatok számára lehetőségként, míg mások számára kötelezően előírják az IFRS-ek alkalmazását, melynek oka a szektoronként eltérő szükséges előkészületi munka és felkészülési idő. Az IFRS-eket alkalmazó vállalatok szektorok, illetve iparágak szerinti megoszlását a következő ábra szemlélteti:

1. Ábra. Az IFRS-ekre áttérő vállalatok ágazatok szerinti megoszlása

Forrás: Deloitte (2018)

Ahogy az 1. ábrán is látható a 2018-ig áttérő vállalatok egyik harmada (29%) Pénzügyi, biztosítási tevékenységgel foglalkozó, másik harmada (32%) Szállítás, raktározással foglalkozó vállalat. A fennmaradó vállalatok tevékenységük szerint 10% alatti részarányt képviselnek. Összehasonlítva a Deloitte 2017-es felmérésének adataival, megállapítható, hogy az áttérő vállalatok ágazati megoszlásának arányai nem változtak jelentős mértékben, ugyanaz a két ágazat alkotta a teljes sokaság közel kétharmadát. Ezen adatok alapján meglepő, hogy a feldolgozóipar, azaz a gyártó vállalatok, valamint az adminisztratív szolgáltatók részaránya az áttérők között igen alacsony, együttesen 10%-os részarányt képviselnek. Ezen társaságok ugyanis jellemzően multinacionális cégcsoportok tagjai és már jelenleg is nagy arányban készítik az anyavállalatuk felé IFRS-ek szerint összeállított jelentéscsomagot a csoport konszolidált beszámolójának elkészítéséhez, így ezen szektorokban járna elvileg a legkisebb befektetéssel az IFRS-ek egyedi beszámolásra történő alkalmazása (Deloitte, 2018).

2. Anyag és módszer

A kutatás az IFRS-ekre való áttérés hatását vizsgálja a magyar számviteli környezetben működő társaságok esetében. A vizsgálat fókuszában azok az első alkalmazók állnak, amelyek egyedi beszámolóikat is az IFRS-ek szerint készítik. A szekunder kutatáshoz szükséges adatok a magyar számviteli törvény alapján összeállított éves beszámolókból, valamint az IFRS-ek szerint készített pénzügyi kimutatásokból származnak. Az adatgyűjtés a Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Karának Számviteli és Pénzügyi Intézete által 2020-ban végzett kutatás keretében történt. Első lépésként az összes Magyarországon működő IFRS-t alkalmazó vállalat azonosítása zajlott, feltételezve, hogy ezeknél a vállalatoknál lehetőség nyílik az áttérés közvetlen hatásainak elemzésére. Ehhez az EMIS adatbázis nyújtott segítséget, amelyben elérhetők azon magyarországi cégek, amelyek pénzügyi kimutatásaikat nemzetközi számviteli szabályok szerint teszik közzé. Az EMIS adatbázisból kiválasztott 240 vállalat esetében az Igazságügyi Minisztérium hivatalos céginformációs honlapján keresztül ellenőriztem, hogy rendelkeznek-e mind a magyar számviteli törvény, mind az IFRS-ek szerint készített beszámolóval. Az adatgyűjtés során kiderült, hogy a 240 vállalat közül csupán 193 esetben történt meg a magyar számviteli rendszerről az IFRS-ekre való áttérés. A fennmaradó 47 vállalat nem felelt meg a kutatás céljaihoz és kérdéseikhez szükséges kritériumoknak. A vizsgált vállalatokat eszközszerkezeti mutatók alapján két klaszterbe csoportosítottam klaszteranalízis alkalmazásával. Az eredmény alakulását a két számviteli rendszerben, mint abszolút mutatók eltéréseit vizsgáltam, amelyhez a nem parametrikus Wilcoxon előjeles rang tesztet alkalmaztam. A Wilcoxon-féle előjeles rang teszt kiszámítja a két összefüggő minta közötti eltérést, majd azokat rangsorolja. Az egyes rangokhoz pozitív előjelet társít, amennyiben az első mintában szerepel a nagyobb érték, negatív előjelet pedig, ha a második mintában volt nagyobb az érték (Wilcoxon, 1992).

3. Eredmények

Az adózott (nettó) eredmény vizsgálata kiemelten fontos a magyar és az IFRS-ek szerinti számviteli környezet összehasonlításában, különösen az áttérés évében, mivel ez az egyik legfőbb mutató, amely alapján a befektetők és más pénzügyi döntéshozók megítélik egy vállalat teljesítményét. A befektetői szemlélet középpontjában az eredmény alakulása áll, hiszen ez közvetlenül befolyásolja a megtérülési várakozásokat, az osztalékfizetési képességet, valamint a vállalat jövőbeli növekedési potenciáljának megítélését. Az áttérés évében különösen releváns az adózott (nettó) eredmény alakulása, mert a számviteli szabályrendszer változása jelentős hatással lehet a bevételek és ráfordítások elszámolására, ezáltal az eredmény nagyságára is.

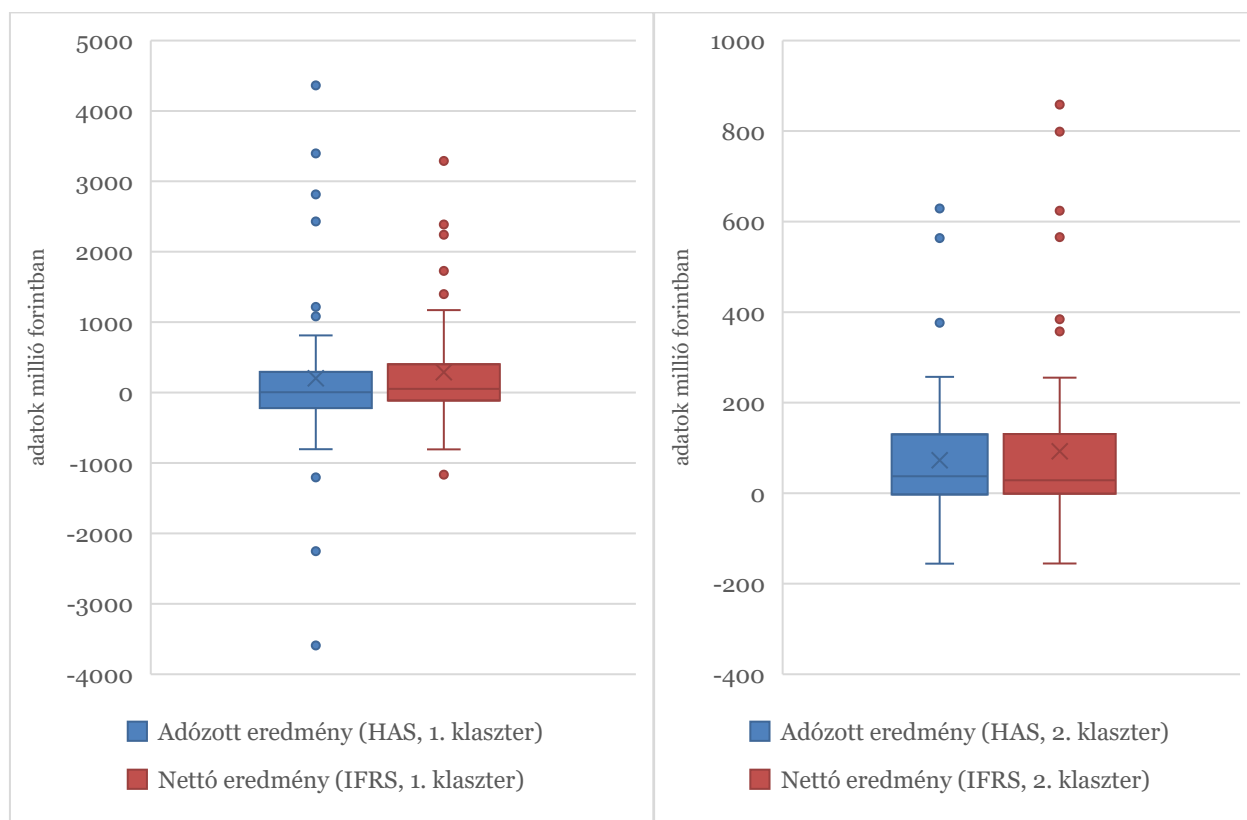
1. Táblázat. Az alapsokaság két számviteli rendszer előírásai szerint kimutatott eredményének leíró statisztikai elemzése klaszterenként a kiugró értékek kiszűrése előtt (adatok millió forintban)

	Magas befektetett eszköz igényű vállalatok		Alacsony befektetett eszköz igényű vállalatok	
	HAS	IFRS	HAS	IFRS
Átlag	547,82	866,88	564,49	605,19
Standard hiba	4083,13	4277,83	188,58	192,00
Medián	32,39	99,00	50,35	49,50
Szórás	30004,75	31435,50	1686,74	1717,33
Csúcsosság	32,69	31,37	26,69	30,38
Ferdeség	-4,49	-4,36	4,79	5,01
Terjedelem	271937,00	278656,00	11933,59	12678,47
Minimum	-190142,00	-197151,00	-155,59	-155,25
Maximum	81795,00	81505,00	11778,00	12523,22
Elemzés	54,00	54,00	80,00	80,00
Interkvartilis terjedelem	1176,20	896,89	187,69	217,33
Relatív szórás	54,77	36,26	2,99	2,84
25%	-160,48	-72,34	9,45	11,48
75%	1015,72	824,56	197,14	228,81

Forrás: Saját szerkesztés, 2025

Ahogy az 1. táblázatban is látható a magas befektetett eszköz igényű vállalatok mindkét számviteli rendszer előírásai szerint kimutatott adózott (nettó) eredmény adatai esetében a szórás többszöröse az átlagnak, amely egyértelműen jelentős eltérésnek minősül. Fontosnak tartom kiemelni, hogy az átlagosan kimutatott adózott (nettó) eredmény értéke a magyar számviteli környezetben alacsonyabb. Ennek hátterében elsődlegesen az állhat, hogy az átállás következtében számos különbözőség merül fel a két számviteli rendszer között a bevételek és a ráfordítások elszámolásának vonatkozásában. A vállalatok adózott (nettó) eredmény adatainak mediánja a magyar számviteli rendszerben közel 33 millió forint, az IFRS-ek szerint pedig 99 millió forint, amely azt jelenti, hogy a klaszterben lévő vállalatok egyik fele ennél kevesebb, másik fele viszont ennél magasabb eredményt mutat ki. Ezzel egyidejűleg a vállalatok mindkét számviteli rendszerben kimutatott adózott (nettó) eredmény adatainak átlaga jelentősen magasabb, mint a mediánjuk. A medián és az átlag közötti nagymértékű különbség arra enged következtetni, hogy az adatok nem normál eloszlásúak. Az alacsony befektetett eszköz igényű vállalatok esetében szintén jelentős, viszont kisebb mértékű eltérés mutatkozik az átlag és a szórás tekintetében, ugyanis mindkét számviteli környezetben kimutatott eredmény adatok átlagához képest háromszoros a szórás értéke. Bár a magyar számviteli rendszerben kimutatott átlagos eredmény érték alacsonyabb, jelen esetben az eltérés nem tekinthető jelentősnek. Ugyanez érvényes a klaszterben kimutatott medián értékekre is, ahol kifejezetten csekély eltérés figyelhető meg. A medián és az átlag közötti eltérés mértéke ugyan kisebb a másik klaszterbe tartozó vállalatokéhoz képest, viszont ebben az esetben is a különbség az adatok nem normál eloszlására utal. Fontosnak tartom megjegyezni, hogy az átlag és a szórás mutatók közötti eltérések aránya nem tér el a két számviteli rendszerben, vagyis a mutatók közötti arányra az IFRS-ekre való áttérésnek nincs közvetlen hatása. Megfigyelhető mindkét klaszter esetén, hogy az adózott (nettó) eredmény adatok átlagától a felső negyed alsó határa jelentősen eltér, amelynek elsődleges oka, hogy leginkább a felső negyedbe tartozó vállalatok adatai okozták a magas szórást, illetve a kiugró értékek ebből a körből kerültek ki. Az adózott (nettó) eredmény leíró statisztikai elemzése alapján megállapítható, hogy az átlagosan kimutatott adózott (nettó) eredmény értéke

magasabb az IFRS-ek szerint, mint a magyar számviteli környezetben mind a magas, mind pedig az alacsony befektetett eszköz igényű vállalatok esetén. Továbbá megfigyelhető, hogy az adatok minimumát és maximumát tekintve elhanyagolható különbség mutatkozik a két különböző számviteli rendszerben. Az adatok minimuma a legmagasabb értéken kimutatott veszteséget, a maximuma pedig a legmagasabb értéken kimutatott nyereséget jelenti. Összességében elmondható, hogy az IFRS-ek rendszerében átlagosan magasabb adózott (nettó) eredményt mutatnak ki a vállalatok, mint magyar számviteli környezetben az áttérés évében, vagyis az IFRS-ek első alkalmazása során átlagosan magasabb éves eredmény kimutatása jellemző az eltérő számviteli szabályozás következtében. A kiugró értékek hatása torzítja az adatok eloszlását, emiatt indokoltnak tartottam megvizsgálni, hogy hogyan alakul az eloszlás a kiugró értékek kiszűrésének következtében, amelyet az 1. ábrán szemléltetek boxplot diagramok segítségével.

2. Ábra. Az alapsokaságba tartozó vállalatok két számviteli rendszer előírásai szerint kimutatott adózott eredmény adatainak eloszlása klaszterenként a kiugró értékek kiszűrését követően

Forrás: Saját szerkesztés, 2025

A 2. ábrán látható, hogy a kiugró értékek kiszűrését követően mind a magas befektetett eszköz igényű, mind az alacsony befektetett eszköz igényű vállalatoknál a medián értéke csekély mértékben változott mindkét számviteli rendszerben. Ezzel szemben az átlagoknál szignifikáns növekedés figyelhető meg a felső szélsőség kiszűrésének köszönhetően. Alsó szélsőség kiszűrésére nem került sor, mivel az alapsokaságban nem szerepeltek alsó extrém kiugró értékek. Fontos azonban megjegyezni, hogy az extrém kiugró értékek kiszűrése meglehetősen javította az adatok eloszlását, de azt követően is maradtak kiugró értékek az adatok között. Az adózott (nettó) eredmény leíró statisztikai elemzését követően elvégeztem a Wilcoxon-féle rangösszeg próbát klaszterenként külön-külön.

2. Táblázat. Az 1. klaszterbe tartozó vállalatok két számviteli rendszerben kimutatott eredmény adatainak Wilcoxon-féle rangösszeg próba eredménye a kiugró értékek kiszűrése előtt

Előjel	Elemszám	Rangösszeg	Elvárt érték
Pozitív	21	586	739,5
Negatív	30	893	739,5
Nulla	3	6	6
Összesen	54	1485	1485
Ho: Adózott eredmény = Nettó eredmény			
Z = -1,322			
p = 0,1862*			
r = 0,1799			

*Szigifikáns p < 0,05 szinten

Forrás: Saját szerkesztés, 2025

Ahogy a 2. táblázatban is látható, a rangösszeg próba eredményei alapján megállapítható, hogy 3 vállalat esetében nem volt különbség a két számviteli rendszer szerint kimutatott adózott (nettó) eredmény adatok között, a további 51 vállalatnál viszont eltérés mutatkozik. A szignifikancia értéke (p-érték) 5% feletti értéket mutat, tehát elfogadjuk a próba szerinti nullhipotézist (Ho), miszerint nincs szignifikáns eltérés az egyes számviteli rendszerekben kimutatott adózott (nettó) eredmény adatok között. A Pearson-féle korrelációs együttható (r) (17,99%) alapján megállapítható, hogy a változók között viszonylag gyenge kapcsolat van.

A Wilcoxon-féle rangösszeg próba eredményei T = 893 Z = -1,322 p = 0,1862 r = 0,1799), illetve a próba nullhipotézise szerint nem mutatható ki szignifikáns eltérés a magyar számviteli környezetben, valamint az IFRS-ekben kimutatott adózott (nettó) eredmény adatok között a magas befektetett eszköz igényű vállalatok esetében.

3. Táblázat. A 2. klaszterbe tartozó vállalatok két számviteli rendszerben kimutatott eredmény adatainak Wilcoxon-féle rangösszeg próba eredménye a kiugró értékek kiszűrése előtt

Előjel	Elemszám	Rangösszeg	Elvárt érték
Pozitív	43	1818	1617
Negatív	34	1416	1617
Nulla	3	6	6
Összesen	80	3240	3240
Ho: Adózott eredmény = Nettó eredmény			
Z = 0,9640			
p = 0,3350*			
r = 0,1078			

*Szigifikáns p < 0,05 szinten

Forrás: Saját szerkesztés, 2025

A 3. táblázatban lévő Wilcoxon-féle rangösszeg próba eredményei alapján elmondható, hogy a klaszter 80 elemszámából 3 vállalat esetében megegyeztek a két számviteli rendszer szerint kimutatott adózott (nettó) eredmény adatok. A szignifikanciaérték (p-érték) szintén 5% felett van, tehát ismét elfogadható a próba szerinti nullhipotézis, miszerint nincs szignifikáns

eltérés az egyes számviteli rendszerekben kimutatott adózott (nettó) eredmény adatok között. A hatásnagyság értéke (r) (10,78%) alapján megállapítható, hogy a változók között ebben a klaszterben is viszonylag gyenge kapcsolat van. A próba eredményei szerint ($T = 1416$ $Z = 0,9640$ $p = 0,3350$ $r = 0,1078$) nem mutatható ki szignifikáns eltérés a magyar számviteli környezetben, valamint az IFRS-ekben kimutatott adózott (nettó) eredmény adatok között az alacsony befektetett eszköz igényű vállalatok esetében sem.

Összességében megállapítható a magyar számviteli törvény szerinti beszámolásról IFRS-ekre áttért vállalatok adózott (nettó) eredmény eltéréseinek vizsgálatára alkalmazott Wilcoxon-féle rangösszeg próba eredményei alapján, hogy az IFRS-ekre való áttérésnek nincs szignifikáns hatása az adózott (nettó) eredmény alakulására.

4. Összefoglalás

Az adózott (nettó) eredmény leíró statisztikai elemzése során megállapítható volt, hogy az átlagosan kimutatott adózott (nettó) eredmény értéke magasabb az IFRS-ek szerint, mint a magyar számviteli környezetben mind a magas, mind pedig az alacsony befektetett eszköz igényű vállalatok esetén. Fontos azonban megjegyezni, hogy az eltérés mértéke nem jelentős, különösen az alacsony befektetett eszköz igényű vállalatoknál. Az adatok szórása az eredményre ható tényezőkhöz hasonló módon kiemelkedően magas, vagyis ebben az esetben is elmondható, hogy az adatok nem normál eloszlásúak. Ebből adódóan indokoltnak tartottam az extrém kiugró értékek kiszűrését. A boxplot diagramokon jól látható, hogy az átlag és a medián értéke változott, de az adatok továbbra sem számíthatnak normál eloszlásúaknak, mivel még a kiszűrést követően is számos kiugró érték szerepel az adatok között. A leíró statisztikai elemzését követően klaszterenként elvégeztem a Wilcoxon-féle rangösszeg próbát. Ahogyan az eredményeket tartalmazó táblázatokban látható, a próba szignifikancia értéke (p -érték) mindkét klaszter esetében 5% feletti értéket mutat, amely alapján a nullhipotézis elfogadásra kerül. A próba nullhipotézise szerint nem mutatható ki szignifikáns eltérés a magyar számviteli környezetben, valamint az IFRS-ekben kimutatott adózott (nettó) eredmény adatok között sem a magas, sem az alacsony befektetett eszköz igényű vállalatok esetében. Az eredményt alátámasztja a hatásnagyság értéke (r) (17,99% és 10,78%) is, amely azt fejezi ki, hogy a változók között gyenge kapcsolat jött létre. Összességében megállapítható az adózott (nettó) eredmény eltéréseinek vizsgálatára alkalmazott Wilcoxon-féle rangösszeg próba eredményei alapján, hogy az IFRS-ekre való áttérésnek nincs szignifikáns hatása az adózott (nettó) eredmény alakulására.

Irodalomjegyzék

- [1] Alexander, D. & Nobes, C. (2013): *Financial accounting an international introduction*. Pearson Education Limited, Edinburgh, 508 p.
- [2] Alfredson, K., Leo, K., Picker, R., Pacter, P. & Radford, J. (2007): *Applying international financial reporting standards*. Milton, Australia : John Wiley & Sons Australia, 1235 p.
- [3] Baranyi, A., Batók, J., Fóriánné, H. M., Für, I., Gál, V. A., Gulyás, É., Hegedűs, M., Kómár, A., Kovács, R., Kovás, T., Moizs, A. Parádi-Dolgos, A., Pataki, L., Sipiczki, Z., Szarka, G., Szóka, K., Tatay, T., Tóth, G., Varga, J. & Végh, R. (2019): A bankszektor számviteli sajátosságai. In: T. Kovács, K. Szóka & J. Varga (Eds.), *Pénzügyi intézményrendszer Magyarországon* (pp.241-276). Soproni Egyetemi Kiadó. DOI 10.35511/978-963-334-336-4
- [4] Becsky-Nagy (2016): The Special Aspects of Venture Capital's Value Creating Mechanisms in Hungary. *Journal Of Entrepreneurship Management And Innovation*. 12: 3 pp. 31-55., 26 p.
- [5] Böcskei, E., Dékán Tamásné Orbán, I., Bács, Z. & Fenyves, V. (2017) Nemzeti sajátosságok az immateriális javak és tárgyi eszközök értékelésében. *SZÁMVITEL ADÓ KÖNYVVIZSGÁLAT: SZAKMA* 59 : 2 pp. 22-24. , 3 p
- [6] Dadkhah, M., Oermann, M., Hegedűs, M., Raman, R., & Dávid, L. D. (2024): Diagnosis Unreliability of ChatGPT for Journal Evaluation. *Advanced Pharmaceutical Bulletin*. 14(1): 1–
- [7] Deloitte (2018): *Összefoglaló jelentés a 2018. évi IFRS felmérés eredményeiről*
- [8] Fenyves, V., Dékán Tamásné Orbán, I., Bács, Z. & Böcskei, E. (2015): Representation of the going concern concept in the financial statements. *Prezentacja going concern concept w sprawozdaniach finansowych. Nauki o Finansach - Financial Sciences*, 25 (4): 24–38. <https://doi.org/10.15611/nof.2015.4.02>
- [9] Hegedűs M. & Csányi P. (2019): Könyvvizsgálat speciális esetei IFRS szerint. In: Kovács T., Szóka K., Resperger R. (szerk.): *2020 – Gazdasági változások és kihívások az új évtized küszöbén*. Soproni Felsőoktatásért Alapítvány. 49–62.
- [10] Katona F. & Tömöri G. (2021): Comparison Of Hungarian And Romanian Soft Drink Producer Companies Based On Their Financial Situation, *SEA: Practical Application Of Science*, 25 (1), pp. 15-21

- [11] Lakatos L., Kovács D., Mohl G., Rózsa I. & Szirmai A. (2018): A Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok elmélete és gyakorlata, Magyar Könyvvizsgálói Kamara, Budapest, 1215 p.
- [12] Madarasiné, Sz. A., Kovács, D. M. & Mohl, G. (2019): Nemzetközi számviteli ismeretek. Perfekt Gazdasági Tanácsadó Oktató és Kiadó Zrt., 247 p.
- [13] Tangl Á. & Vágner V. (2021): Az IFRS-ek hatása a magyar tőzsdén jegyzett vállalatok pénzügyi teljesítményére. CONTROLLER INFO, IX. ÉVF. 2021. 2. SZÁM. DOI: 10.24387/CI.2021.2.6
- [14] Tarpataki, E., Filyó, J. & László, N. (2022): Magyar vállalkozások áttérése az IFRS-alapú beszámolóra a hitelbírálatok során használt mutatószámok tükrében. Hitelintézeti szemle, 21(1), 95-112. <https://doi.org/10.25201/HSZ.21.1.95>
- [15] Tömöri, G & Bács, Z. (2015): Application of cost analysis methods in pharmacoeconomic decisions. Procedia Economics and Finance, 32, 416-422.
- [16] Tömöri G. & Csontos, G. (2025): The impact of energy crisis on variance-and Gini-optimized portfolio structures – case of Hungary. ECONOMICA, 16(1-2), pp. 1-13.
- [17] Tömöri G. & Horváth, R. (2024): Közép-európai gyógyszergyártó vállalatok forgótőke helyzetének elemzése. ECONOMICA, 15(3-4), pp. 1-13.
- [18] Wilcoxon F. (1992): *Individual comparisons by ranking methods*. Breakthroughs in statistics. Springer, New York, NY, 1992. pp. 196-202.